

Afrika adının kökenleri üzerine düşünceler.

- Afrika adının Kartaca'ya (Filistin topraklarında bir ticaret imparatorluğu-antik dönem) ilk yerleşen Romalılarca "Afri" ya da "Africani" denilen oymakların adından aldığı ileri sürülmektedir. Ancak Latince'de kıtaya Afrika adının "Pön Savaşları" sırasında verildiği ancak bu döneme kadar eski Yunanlı yazarların kıtaya "Libya" ya da "Lebular Diyarı" adını verdikleri tahmin edilmektedir. Ancak antik dönemde Afrika, Romalıların işgal ettiği Kartaca topraklarını anlatmaya yönelik olarak kullanılma ihtimali yüksek görünüyor.

Afrika'nın adının kökenleri üzerine düşünceler..

- Fakat M.Ö. Birinci yüzyıl sonunda Afrika adının bütün kıtaya yayıldığı görülmekle birlikte Latince de etimolojik yolla “aprica” (güneşli) ya da Yunanca'da “a-frigo” (soğuk olmayan) isimlerinden türdeğini ve değişim geçirdiğini ileri süren araştırmacılarla da karşılaşmaktadır.
- Afrika adının bir süre Arapça'da yerini “İfrikiya”ya bıraktığı gözlemlense de bu isimlendirmelerin kıtanın kuzey bölgeleri için kullanıldığı dikkat çekiyor. Aslında Afrika adının kıta geneline yayılışı ve benimsenmesinde buraya gelen Avrupalı sömürgecilerin büyük rolünün olduğu tartışmasız gözüküyor.

Afrika'nın nüfusu- genel nitelikler

- Afrika kıtasında 1950'de yaklaşık 229 milyon ve 1970'lerin ortalarında yaklaşık 450 milyon kişi yaşıyordu ve kıta bu yıllarda dünya nüfusunun dokuz ila onda birine sahipti. Aradan geçen otuz beş yılda (2005 yılı itibariyle) Afrika, nüfusunu ikiye katladı. 2005'te 911 milyon kişi ile kıta, dünya nüfusunun %13.9'unu barındırmaktaydı ve Afrika'nın nüfusu artmaya devam ettiğinden 2010'da 1.031.084 kişiyle; Dünya nüfusundaki (6.916.183) payı %14.9'a yükselmiş ve 2015'de 1.186.178 kişiyle (Dünya nüfusu: 7.349.472) %16,1'e ulaşmıştır (WPP, 2016).
- Afrika'da nüfusun dağılışı oldukça dengesizdir. Özellikle Büyük Sahra ve Kalahari çöllerinin yer aldığı alanlar ile Horn bölgesi kıtanın en tenha mekanlarıdır.

Afrika'nın nüfusu- genel nitelikler

- Bunun aksine, Gine körfezi kıyıları ile Akdeniz kıyıları boyunca ve Victoria gölü çevresinde nüfus yoğunluğu en fazladır. Bu alanlar, özellikle kırsal nüfus yoğunluğu bakımından km kareye 1155 kişi denk düşecek biçimde aşırı nüfuslanmıştır.
- Afrika'nın nüfuslanmış pek çok yerinde yıllık ortalama nüfus artış hızı oldukça yüksektir (kıtaya geneli için yıllık ortalama artış hızı %2.4). 1977 yılında sırasıyla binde 46.4 ve binde 19.8 olan kaba doğum hızı ve kaba ölüm hızı oranları, günümüzde binde 38 ve binde 15' gerilemiştir.

Afrika'nın nüfusu- genel nitelikler

- Afrika'da 1990'lara kadar kaba ölüm hızları, doğum hızlarına göre daha hızlı bir düşüş göstermiş, 1990'lardan sonra ise ölüm hızlarındaki düşüşler yavaşlamıştır. Dolayısıyla 1990'lardan itibaren AIDS/HIV hastalığının sıklıkla görüldüğü ülkeler hariç, doğum hızının azalışı ölüm hızının azalışının önüne geçmiştir.
- Afrika kıtasında yer alan ülkelerin pek çoğunda hızlı nüfus artışına denk gelecek şekilde gelişim gösteren sosyo-ekonomik kalkınmadan bahsedilemez. Özellikle sosyal hizmetler, konut, istihdam olanakları, endüstri, yatırım ve besin temini gibi nüfusun sosyal ve ekonomik kalkınmasını sağlayacak temel refah dinamiklerinde meydana gelen gelişmeler hızlıca artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır.

Afrika'nın nüfusu- genel nitelikler

- Bu derste odak noktası olarak incelenecek olan Afrika'nın demografik yapısı / demografisi son yıllarda büyük değişmeler göstermiştir. Bunun en çarpıcı noktası, günümüzde Afrika kıtasındaki nüfus artışının yavaşlayan bir oranda devam ediyor olmasıdır. Nüfus ve çevre ilişkisine yönelik olarak kıtanın bazı bölgeleri için başarılı gelişmelerden bahsedilebilir.
- Ne var ki, bazı ülkelerde yoğun bir şekilde karşımıza çıkan AIDS salgınının demografik yapıyı ciddi düzeyde etkilediği ve değiştirdiği de göz önünde tutulmalıdır.

Afrika'nın nüfusu- dersin odakları

- Dersin bu bölümünde Afrika'nın nüfusu ve nüfus süreçleri konusunda üzerinde durulacak konular:
- Nüfus yoğunluğu ve dağılışı
- Nüfus baskısı
- Nüfus artış hızları
- Göç
- Kentsel nüfus yoğunluğu/ kentsel yığılmalar
- Ekonomik kalkınma ve siyasi istikrar konusunda ülkelerin çözmek için karşı karşıya olduğu sorunlar